

Handlings- og økonomiplan 2015-2018 - kortversjon

Sola kommune

Rådmannens forslag

Vilje til omstilling og nytenkning

Kommunesektoren er i stadig forandring. Befolkningsvekst, økte forventninger til velferdstjenester og knapphet på ressurser vil være utfordringer i årene fremover. Sola kommune må ha evne til omstilling og nytenkning for å kunne opprettholde og videreutvikle gode og trygge tjenester til innbyggere.

Sola kommune er en vekstkommune både når det gjelder næringsutvikling og befolkningsvekst. Kommunen erkjenner at på stadig flere områder vil det ikke være mulig å opprettholde tjenestetilbudet for den økte befolkningen dersom vi fortsetter å løse vårt oppdrag på samme måte som i dag. Kommunesektoren generelt ser et forventningsgap mellom innbyggernes forventninger til tjenester og det sektoren har økonomi til å levere. For å kunne opprettholde god kvalitet i tjenestene må vi ha evne til å tenke nytt og jobbe systematisk med omstilling og endring. Gjennom innovasjon og fornying ønsker vi å møte utfordringene med tjenesteutvikling og nye robuste velferdstilbud.

Regionen har et næringsliv i utvikling, og Sola kommune bidrar aktivt å løse de utfordringene veksten gir. Kommunen legger til rette for boligbygging, og bidrar til at de store regionale næringsområdene i Risavika, Forus og Stavanger lufthavn utvikles videre. Kommunen styrker transportinfrastrukturen i samarbeid med regionale og statlige myndigheter.

Vi startet i 2013 arbeidet med innovasjon, forenkling og forbedring. Kommunens ledelse lanserte ved inngangen av året "Forbedringsåret 2014" der hensikten er å stimulere alle virksomheter til å legge til rette for medarbeiderdrevne forbedringsprosjekter. Forbedring, forenkling og fornying vil i kommende planperioden fortsatt være vår viktigste strategi for omstilling. Formålet er å sikre velferdstjenester til Solas voksende befolkning, og berede grunn for robuste brukerrettede tjenester også i fremtiden.

Samlet investeringsbudsjett i planperioden er i underkant av kr 1,2 mrd. Selvfinansierte byggeprosjekter kommer i tillegg og investeringer for dette formålet er på kr 170 mill i planperioden.

Rådmannens forslag til driftsbudsjett inneholder få nye tiltak og er resultat av strenge prioriteringer i budsjettprosessen. Rådmannens vurdering er at Sola kommune leverer tjenester av høy kvalitet til innbyggere i alle livsfaser. Sammenlignet med situasjonen i kommunesektoren for øvrig er vi i en sterk posisjon med gode og robuste tjenester.

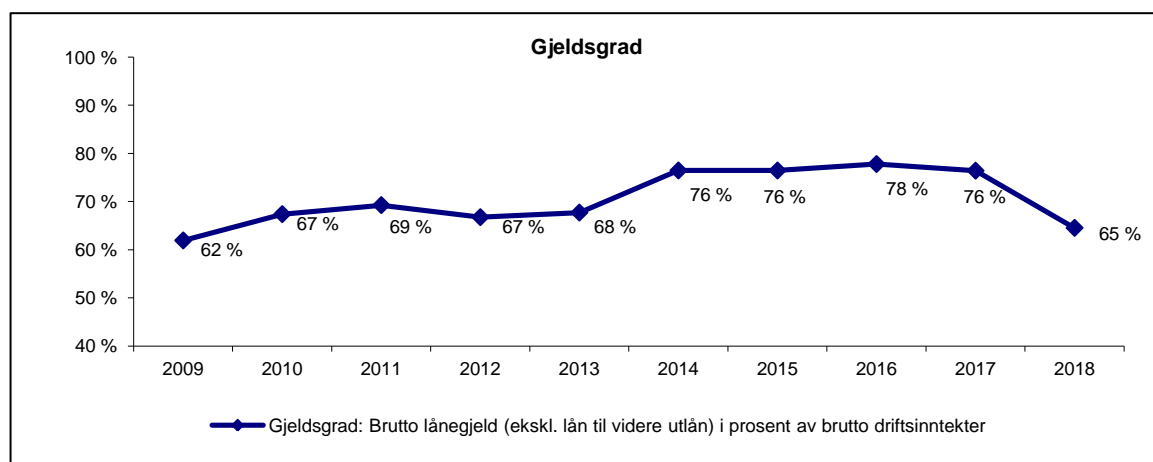
Regjeringen har lagt frem en stortingsproposisjon om ny kommunereform. En mulig kommunereform og ny kommunestruktur vil utfordre oss, åpne for nye muligheter og påvirke måten vi bør tenke og handle på i tiden fremover. I løpet av planperioden vil spørsmålet om endringer i kommunestrukturen i vårt område bli avklart.

Økonomiske måltall

For å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi har Sola kommune som målsetning:

- ✓ Netto driftsresultat minimum 3 % av kommunens brutto driftsinntekter.
- ✓ Gjeldsgrad - lånegjeld i % av brutto driftsinntekter bør på sikt ikke være over 60 %.

Rådmannen har i forslag til HØP 2015-2018 budsjettet med et driftsresultat på 3 % i 2015 og videre i planperioden. Videre legger rådmannen til grunn at gjeldsgrad (ekskl. startlån og lån for mellomfinansiering av selvfinansierte byggeprosjekter) blir på 76 % i 2015, 78 % i 2016, 76 % i 2017 og 65 % i 2018, jf. figur 1. Dette er høyere enn måltallet, men rådmannen mener likevel at det er nødvendig for å opprettholde et forsvarlig tjenestetilbud til en økende befolkning.

Figur 1

Utvikling i lånegjeld

I 2015 budsjetteres det med et låneopptak på kr 91,3 mill., herav kr 57,3 mill. er låneopptak på VAR. Videre i planperioden tas det opp lån på kr 111,2 mill. i 2016 og kr 73,6 mill. i 2017. I 2018 er investeringsinntekter høyere enn investeringsutgifter, noe som bidrar til at det frigjøres midler som kan benyttes til ekstraordinært avdrag i investeringsregnskapet. Startlån og mellomfinansiering av selvfinansierte byggeprosjekter kommer i tillegg. Rådmannen foreslår en låneramme på kr 40 mill. per år til startlån i perioden 2015-2018. Egenfinansiering av investeringer er på 79 % i 2015. I perioden 2016-2018 er egenfinansiering av investeringer på henholdsvis 63 %, 72 % og 100 %. Høy egenfinansiering skyldes ekstraordinære salg av eiendommer og investeringstilskudd fra Husbanken.

Frie inntekter

Det er budsjettert med en skatteinngang fra formues- og inntektsskatten til Sola i 2015 på kr 928 mill. Dette utgjør en forventet skatteinngang i 2015 på 138 % av landsgjennomsnittet. Som følge av dette anslås en skattevekst i 2015 på 5,5 %. Det budsjetteres med frie inntekter for 2015 på kr 1 298,8 mill., som tilsvarer en vekst på 3,5 % i forhold til revidert anslag 2014.

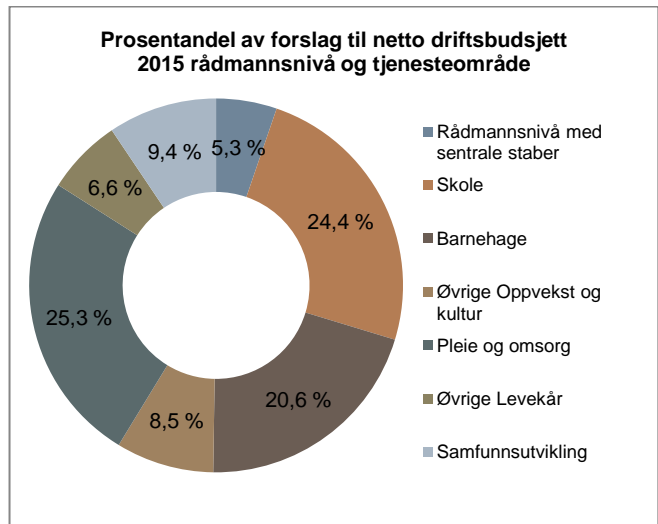
Avgifter, gebyrer og egenbetalinger

Rådmannen foreslår å øke statlig regulerte egenbetalinger innen levekår og barnehage i tråd med forslag til statsbudsjett 2015. Rådmannen foreslår at det innføres gradert abonnementsavgift på trygghetsalarm for brukere med inntekt over 2G. De øvrige egenbetalingene innen levekår samt egenbetaling for kulturskole foreslås økt med 3 % i tråd med kommunal deflator. Foreldrebetaling for SFO foreslås økt med kr 150 for 100 % plass og kr 100 for 60 % plass. Det innføres nye priser for utleie av idrettsanlegg og gymsaler. VAR-gebyrene foreslås økt med 2 % på vann, 4 % på avløp og 3 % på renovasjon. Gebyrer for arealplan, oppmåling og byggesak foreslås økt med henholdsvis 10 %, 3 % og 7,5 %.

Prioriteringer i drift

Rådmannen foreslår tiltak tilsvarende kr 31,5 mill. i 2015, kr 48,1 mill. i 2016, kr 72,5 mill. i 2017 og kr 89,7 mill. i 2018. Innmeldte behov er større enn rådmannen har funnet dekning for. Dette innebærer et underliggende omstillingsbehov. Omstilling på kr 5,8 mill. er innarbeidet i rådmannens forslag fordelt mellom levekår netto kr 4,5 mill. og eiendom kr 1,3 mill., jf. k-sak 50/14 Utredning av mulig konkurranseutsetting av kommunale tjenester. Tidligere vedtatte omstillinger er videreført i rådmannens forslag til HØP 15-18.

Figur 2 viser prosentvis andel av totalt netto driftsbudsjett 2015 på råmannsnivå og tjenesteområdene ekskl. sentrale inntekter og utgifter, men inkludert forslag til økonomiske tiltak.

Figur 2

Eksempler på forslag til driftstiltak i 2015:

Oppvekst og kultur

- Skoleskyss kr 0,7 mill.
- Driftsbudsjett IKT kr 0,4 mill.
- Psykolog netto kr 0,4 mill.
- Overta Røyneberg/Dysjaland SFO kr 0,5 mill.
- Avvikl. ord. tilskudd private SFO kr -1,2 mill.
- Videreutdanning av lærere kr 0,5 mill.
- Demografi skole kr 1,4 mill.
- Grannes ressurscenter kr 1,2 mill.
- Nye plasser ledig areal komm. bhg kr 3,2 mill.
- Økt foreldrebetaling bhg kr -1,7 mill.
- Økn. vedtak spesialped. tiltak bhg kr 0,5 mill.
- Økt tilskudd ikke-kommunale bhg kr 5 mill.
- Demografi barnehage kr 2,2 mill.
- Avvikling av kontantstøtte kr -0,8 mill.
- Økt bemanning helsestasjon kr 1,1 mill.
- Investeringstilskudd lag og organisasjoner, jf. k-sak 14/14 kr 1 mill.
- Lønn fritidskontakter kr 1,2 mill.

Levekår

- Avvikling av kommunal medfinansiering kr -19,1 mill.
- Økt egenbetaling institusjon kr -0,8 mill.
- Legevakt, økt bidrag kr 1,5 mill.
- Kjøp av avlastningstjenester kr 1,1 mill.
- Transport fysisk funksjonsh. kr 0,9 mill.
- Brukerstyrt personlig assistent kr 0,3 mill.
- Leie trygghetsalarm kr 1,2 mill.
- Handlingsplan - vold i nære relasjoner kr 0,625 mill.
- Kommuneoverlege kr 0,2 mill.
- Fastlege økte kostnader kr 0,3 mill.
- Økte priser Sola storkjøkken kr 0,3 mill.
- Omstilling levekår kr -4,5 mill.
- Økning sosialhjelp kr 2,0 mill.
- Åsenhagen, videreføring bevilgning gitt i 2014 og økt vedtaksmengde 3,21 årsverk, totalt kr 6,2 mill.

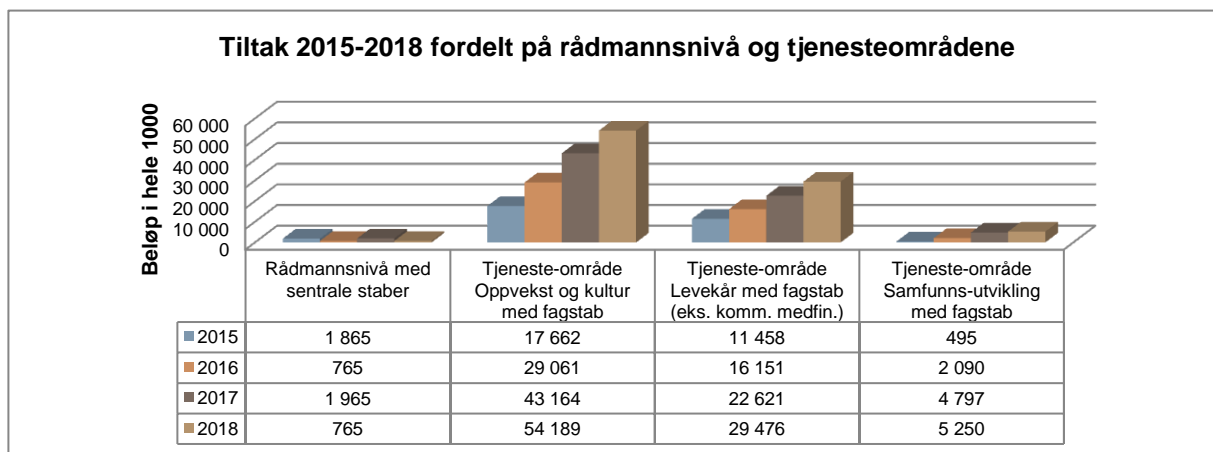
Samfunnsutvikling

- Rådgiver stab 1 årsverk kr 0,9 mill.
- Kommunedelplan Forus kr 0,7 mill.
- Omstilling eiendom kr -1,3 mill.
- FDV-kostn. bygg som tas i bruk kr 2,6 mill.
- Økt husleieinntekt (tekn. just.) kr -0,85 mill.
- Rådgiver vedlikeholdsprosjekter kr 0,8 mill.
- Reduksjon energiutgifter kr -3 mill.
- Fagarbeidere VA 2 årsverk, 100 % selvkost.
- Arealplanlegger 0,5 årsverk, 70 % selvkost.
- Byggesaksmedarb. 0,5 årsverk, 95 % selvkost.
- Prosjektleder kloakkering Kolnes, 1 årsverk 100 % selvkost.

Rådmannen med staber

- Valg kr 1 mill.
- Økt frikjøp hovedtillitsvalgt 0,33 årsverk kr 0,17 mill.
- Personalkonsulent 0,5 årsverk kr 0,17 mill.
- Rådgiver stab økonomi/samfunnsutvikling 1 årsverk kr 0,65 mill.

Figur 3 viser forslag til tiltak 2015-2018 fordelt på tjenesteområdene og rådmannsnivå.

Figur 3

Prioriterte investeringer

Forslag til investeringsbudsjett 2015-2018 er på kr 1 336 mill., herav gjelder kr 132 mill. VAR og kr 170 mill. selvfinansierte byggeprosjekter.

Totalt i planperioden settes det av kr 248 mill. til oppvekst, kultur og fritid, herav kr 168 mill. til utvidelse, tilpasning og rehabilitering av skolebygg. Det settes av kr 357 mill. til prosjekter innen levekår, herav kr 64 mill. til gjennomføring av vedtatt Boligsosial handlingsplan og kr 240 mill. til nytt sykehjem.

Større investeringsprosjekter 2015-2018 med totale budsjetttrammer:

Oppvekst, kultur og fritid

- Ressurscenteret Grannes skole, utvidelse del 1, kr 78,2 mill., ferdig 2015.
- Økt ungdomsskolekapasitet i sentrum (skolebruksplan) kr 40 mill., ferdig 2018.
- Sola skole (skolebruksplan), ombygging, kr 70 mill., ferdig 2016.
- Ny skole Jåsund (skolebr.plan), bygges neste planperiode, kr 200 mill., ferdig 2019/2020.
- Dysjaland skole (skolebruksplan), utbygging, kr 20 mill., ferdig 2016.
- Erstatn.lokaler Røyneberg bhg, bygges neste planperiode, kr 43,5 mill., ferdig 2019/2020.

Skytehall Forus Bedriftsidrettsarena, kr 13,1 mill., ferdig 2016.

- Infrastruktur regionalt sykkelanlegg, kr 12 mill., ferdig 2015.

Levekår

- Skadbergvegen/Åsenvegen, 10 kommunale utleieboliger, kr 24,2 mill., ferdig 2015.
- Skadbergvegen/Åsenvegen, 4 samlokaliserte leiligheter med base, kr 9,7 mill., ferdig 2015.
- Myklebust felt CB-6-12-13, 9 kommunale utleieboliger, kr 25,7 mill., ferdig 2015.
- Sola Sjø, modulbygg, 3 samlokaliserte boliger og 5 leiligheter, kr 23 mill., ferdig 2016.
- Småhus, midlertidige/permanente, kr 12 mill., ferdig 2016.
- Byggeprosjekt Skadberg, 4 kommunale utleieboliger, kr 8,2 mill., ferdig 2016.
- Nytt sykehjem, kr 247 mill., ferdig 2018.
- Erstatning av utleieboliger sykehjemstomt, kr 35,9 mill., ferdig 2015.
- Erstatning av utleieboliger K/T/B3 kr 15 mill., ferdig 2018.

Kommunens fellesområde og samfunnsutvikling

- Kommunehus, nytt bygg trinn 1, kr 220,2 mill., ferdig 2017.
- Turveger, kr 39,3 mill., ferdig 2017.
- Erverv av areal, kr 86,8 mill.